

LECTIO DIVINA

SEGÉDANYAG

a szentmise evangéliumi szakaszához

Jn 6, 60-69

Évközi 21. vasárnap („B” év)

Mi hittünk, és tudjuk, hogy te vagy az Isten Szentje

PÉCSI EGYHÁZMEGYE

„REMÉNYT ÉS JÖVŐT ADOK NEKTEK”
(JEREMIÁS 29,11)

+ EVANGÉLIUM Szent János könyvéből

Mi hittünk, és tudjuk, hogy te vagy az Isten Szentje

Abban az időben Jézus tanítványai közül, akik (szavait) hallották, többen azt mondták: „Kemény beszéd ez. Ugyan ki hallgatja?”

Jézus tudta, hogy tanítványai méltatlankodtak miatta, azért így szólt hozzájuk: „Ez megbotránkoztat titeket? Hát ha majd azt látjátok, hogy az Emberfia fölmegey oda, ahol azelőtt volt! A Lélek az, ami életre kelt, a test nem használ semmit. A szavak, amelyeket nektek mondok, Lélek és élet. De vannak közöttetek, akik nem hisznek.” Jézus ugyanis kezdettől fogva tudta, hogy kik nem hisznek benne, és hogy ki fogja őt elárulni.

Aztán így folytatta: „Ezért mondtam nektek, hogy senki sem jöhet hozzám, hacsak az Atya meg nem adja neki.” Ettől kezdve tanítványai közül sokan visszahúzódtak, és többé nem jártak vele. Jézus ezért a tizenkettőhöz fordult: „Ti is el akartok menni?” Simon Péter ezt válaszolta neki: „Uram, kihez menjünk? Az örök élet igéi nálad vannak. Mi hittünk, és tudjuk, hogy te vagy az Isten Szentje.”

1. LECTIO – OLVASÁS

1.1. GÖRÖG SZÖVEG SZÓ SZERINTI FORDÍTÁSA

⁶⁰ Πολλοὶ οὖν ἀκούσαντες ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπαν· Σκληρὸς ἐστὶν ὁ λόγος οὗτος· τίς δύναται αὐτοῦ ἀκούειν;

Sokan tehát hallgatva a tanítványai közül mondták: „Kemény ez a beszéd: ki képes hallgatni azt?”

⁶¹ εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐν ἑαυτῷ ὅτι γογγύζουσιν περὶ τούτου οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς· Τοῦτο ὑμᾶς σκανδαλίζει;

Tudva pedig Jézus magában, hogy zúgolódnak emiatt a tanítványai, mondta nekik: „Ez titeket megbotránkoztat?”

⁶² ἐὰν οὖν θεωρῆτε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαίνοντα ὅπου ἦν τὸ πρότερον;

Ha tehát látjátok az Emberfiát, aki felmegy, ahol volt korábban?

⁶³ τὸ πνεῦμά ἐστιν τὸ ζωοποιοῦν, ἡ σὰρξ οὐκ ὠφελεῖ οὐδέν· τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λελάληκα ὑμῖν πνεῦμά ἐστιν καὶ ζωὴ ἐστιν.

A Lélek az, aki életet ad, a test nem használ semmit: a szavak, amiket én mondtam nektek Lélek és élet.

⁶⁴ ἀλλὰ εἰσὶν ἐξ ὑμῶν τινες οἳ οὐ πιστεύουσιν. ἦδει γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὁ Ἰησοῦς τινες εἰσὶν οἳ μὴ πιστεύοντες καὶ τίς ἐστὶν ὁ παραδώσων αὐτόν.

De vannak közületek egyesek, akik nem hisznek.” Tudta ugyanis a kezdettől Jézus, hogy vannak egyesek, akik nem hisznek, és van valaki, aki el fogja árulni őt.

⁶⁵ καὶ ἔλεγεν· Διὰ τοῦτο εἶρηκα ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρὸς με ἐὰν μὴ ἦ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ πατρός.

És mondta: „Ezért mondtam nektek, hogy senki sem képes hozzám jönni, hacsak nem adatott meg neki az Atyától.”

⁶⁶ Ἐκ τούτου πολλοὶ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀπῆλθον εἰς τὰ ὀπίσω καὶ οὐκέτι μετ’ αὐτοῦ περιεπάτουν.

Ettől fogva sokan a tanítványai közül elmentek mögüle (visszavonultak), és már nem jártak vele.

⁶⁷ εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τοῖς δώδεκα· Μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε ὑπάγειν;

Mondta tehát Jézus a tizenkettőnek: „Ti is el akartok menni?”

⁶⁸ ἀπεκρίθη αὐτῷ Σίμων Πέτρος· Κύριε, πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα; ῥήματα ζωῆς αἰωνίου ἔχεις,

Felelt neki Simon Péter: „Uram, kihez mehetnénk el? Az örök élet szavai neked vannak,

⁶⁹ καὶ ἡμεῖς πεπιστεύκαμεν καὶ ἐγνώκαμεν ὅτι σὺ εἶ ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ.

És mi hittük és tudtuk (hisszük és tudjuk), hogy te vagy az Isten Szentje.”

1.2. NOVA VULGATA ÉS MAGYAR FORDÍTÁSOK

NOVA VULGATA

Szent István Társulat fordítása

Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat fordítása

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

⁶⁰ MULTI ERGO AUDIENTES EX DISCIPULIS EIUS DIXERUNT: “DURUS EST HIC SERMO! QUIS POTEST EUM AUDIRE?”.

⁶⁰ Tanítványai közül, akik ezeket hallották, többen azt mondták: "Kemény beszéd. Ki hallgatja?"

⁶⁰ Amikor ezt meghallották, a tanítványai közül sokan azt mondták: »Kemény beszéd ez! Ki hallgathatja ezt?«

⁶⁰ Ennek hallatára tanítványai közül többen megjegyezték: „Kemény beszéd ez! Ki fogadhatja el?”

⁶⁰ Sokan azért, a kik hallák ezeket az ő tanítványai közül, mondának: Kemény beszéd ez; ki hallgathatja őt?

⁶⁰ Miután ezt hallották, tanítványai közül sokan így szóltak: – Kemény beszéd ez! Ki hallgathatja?

⁶¹ SCIENS AUTEM IESUS APUD SEMETIPSUM QUIA MURMURARENT DE HOC DISCIPULI EIUS, DIXIT EIS: “HOC VOS SCANDALIZAT?”

⁶¹ Jézus tudta, hogy tanítványai méltatlankodtak miatta, azért így szólt hozzájuk: "Botránkoztok rajta?"

⁶¹ Jézus tudta magában, hogy tanítványai emiatt zúgolódnak, ezért azt mondta nekik: »Megbotránkoztat ez titeket?

⁶¹ Jézus tudta, hogy tanítványai zúgolódtak a miatt, hozzájuk fordult tehát: „Ez megbotránkoztat titeket?”

⁶¹ Tudván pedig Jézus ő magában, hogy e miatt zúgolódnak az ő tanítványai, monda nekik: Titeket ez megbotránkoztat?

⁶¹ Mivel pedig Jézus magától is tudta, hogy ezért zúgolódnak tanítványai, így szólt hozzájuk: – Ez megbotránkoztat titeket?

⁶² SI ERGO VIDERITIS FILIUM HOMINIS ASCENDENTEM, UBI ERAT PRIUS?

⁶² Hátha majd azt látjátok, hogy az Emberfia fölmege oda, ahol azelőtt volt!

⁶² Hát ha majd látjátok az Emberfiát fölmenni oda, ahol azelőtt volt?

⁶² Hát ha majd látjátok, hogy az Emberfia fölmege oda, ahol azelőtt volt?

⁶² *Hát ha meglátjátok az embernek Fiát felszállani oda, a hol elébb vala?!*

⁶² Hát ha majd látjátok az Emberfiát felmenni oda, ahol előzőleg volt?

⁶³ SPIRITUS EST, QUI VIVIFICAT, CARO NON PRODEST QUIDQUAM; VERBA, QUAE EGO LOCUTUS SUM VOBIS, SPIRITUS SUNT ET VITA SUNT.

⁶³ A lélek az, ami éltet, a test nem használ semmit. Hozzátok intézett szavaim lélek és élet,

⁶³ A Lélek az, ami éltet, a test nem használ semmit. Az igék, amelyeket én mondtam nektek, Lélek és élet.

⁶³ *A lélek az, ami éltet, a test nem használ semmit. Szavaim, amiket mondtam nektek, lélek és élet, de vannak köztetek, akik nem hisznek.”*

⁶³ *A lélek az, a mi megelevenít, a test nem használ semmit: a beszédek, a melyeket én szólok néktek, lélek és élet.*

⁶³ A Lélek az, aki éltet, a test nem használ semmit. A szavak, amelyeket mondtam nektek, lélek és élet.

⁶⁴ SED SUNT QUIDAM EX VOBIS, QUI NON CREDUNT”. SCIEBAT ENIM AB INITIO IESUS, QUI ESSENT NON CREDENTES, ET QUIS TRADITURUS ESSET EUM.

⁶⁴ de vannak közöttetek, akik nem hisznek." Jézus ugyanis kezdettől fogva tudta, kik nem hisznek, és ki fogja elárulni.

⁶⁴ De vannak közületek egyesek, akik nem hisznek.« Mert Jézus kezdettől fogva tudta, hogy kik azok, akik nem hisznek, és hogy ki fogja őt elárulni.

⁶⁴ *Jézus ugyanis kezdettől fogva tudta, kik azok, akik nem hisznek és ki fogja őt elárulni.*

⁶⁴ *De vannak némelyek közöttetek, a kik nem hisznek. Mert eleitől fogva tudta Jézus, kik azok, a kik nem hisznek, és ki az, a ki elárulja őt.*

⁶⁴ De vannak közöttetek néhányan, akik nem hisznek. Mert Jézus kezdettől fogva tudta, hogy kik azok, akik nem hisznek, és ki az, aki el fogja árulni őt. –

⁶⁵ ET DICEBAT: “PROPTEREA DIXI VOBIS: NEMO POTEST VENIRE AD ME, NISI FUERIT EI DATUM A PATRE”.

⁶⁵ Aztán így folytatta: "Azért mondtam nektek, hogy senki sem jöhet hozzám, ha az Atya meg nem adja neki."

⁶⁵ Majd hozzátette: »Ezért mondtam nektek: Senki nem jöhet hozzám, hacsak az Atya meg nem adja neki.«

⁶⁵ *„Ezért mondtam nektek, folytatta, senki sem jöhet hozzám, ha Atyám meg nem adja neki.”*

⁶⁵ *És monda: Azért mondtam néktek, hogy senki sem jöhet én hozzám, hanemha az én Atyámtól van megadva néki.*

⁶⁵ Ezért mondtam nektek – tette hozzá –, hogy senki sem jöhet hozzám, ha nem adta meg ezt neki az Atya.

⁶⁶ EX HOC MULTI DISCIPULORUM EIUS ABIERUNT RETRO ET IAM NON CUM ILLO AMBULABANT.

⁶⁶ Ettől kezdve tanítványai közül sokan visszahúzódtak, s többé nem jártak vele.

⁶⁶ Ettől fogva a tanítványai közül sokan visszahúzódtak, és már nem jártak vele.

⁶⁶ *Ettől fogva több tanítványa visszahúzódtott tőle és már nem járt vele.*

⁶⁶ *Ettől fogva sokan visszavonulának az ő tanítványai közül és nem járnak vala többé ő vele.*

⁶⁶ Ettől fogva tanítványai közül sokan visszavonultak, és nem jártak vele többé.

⁶⁷ DIXIT ERGO IESUS AD DUODECIM: “NUMQUID ET VOS VULTIS ABIRE?”.

⁶⁷ Jézus azért a tizenkettőhöz fordult: "Ti is el akartok menni?"

⁶⁷ Jézus azért így szólt a tizenkettőhöz: »Talán ti is el akartok menni?«

⁶⁷ *Jézus akkor megkérdezte a tizenkettőt: „Csak nem akartok ti is elmenni?”*

⁶⁷ *Monda azért Jézus a tizenkettőnek: Vajjon ti is el akartok-é menni?*

⁶⁷ Jézus ekkor így szólt a Tizenkettőhöz: – Talán ti is el akartok menni?

⁶⁸ RESPONDIT EI SIMON PETRUS: “DOMINE, AD QUEM IBIMUS? VERBA VITAE AETERNAE HABES;

⁶⁸ Simon Péter felelt neki: "Uram, kihez mennénk? Tiéd az örök életet adó tanítás.

⁶⁸ Simon Péter azt felelte: »Uram, kihez mennénk? Az örök élet igéi a tied.

⁶⁸ *Simon Péter felelt neki: „Uram, kihez menjünk? Neked örök életet adó igéid vannak.*

⁶⁸ *Felele néki Simon Péter: Uram, kihez mehetnénk? Örök életnek beszéde van te nálad.*

⁶⁸ Simon Péter így felelt: – Uram, kihez mennénk? Az örök élet igéi nálad vannak.

⁶⁹ ET NOS CREDIDIMUS ET COGNOVIMUS QUIA TU ES SANCTUS DEI”.

⁶⁹ Mi hittünk és tudjuk, hogy te vagy az Isten Szentje."

⁶⁹ Mi hittünk, és megismertük, hogy te vagy az Isten Szentje.«

⁶⁹ *Mi hisszük és tudjuk, hogy te vagy az Isten Szentje.”*

⁶⁹ *És mi elhittük és megismertük, hogy te vagy a Krisztus, az élő Istennek Fia.*

⁶⁹ Mi hisszük és tudjuk, hogy te vagy az Isten Szentje.

1.3. BEHATÁROLÁS

Ez a szakasz Jézus kafarnaumi, eucharisztikus beszédét követi közvetlenül (Jn 6,26-58), amiben, az összegző rövid megjegyzést követően (Jn 6,59) az evangélista közli az Úr szavainak a hatását, a tanítványok közül egyeseknek a zúgolódását, értetlenségét, a Mester válaszát és kérdését, végül pedig Péter hitvallását (Jn 6,60-69).

1.4. SZÓ SZERINTI ÜZENET

János hangsúlyozni kívánja az eucharisztikus beszédet követően, hogy:

- Jézus teste és szavai is az örök életet adják. Vagyis Jézus Krisztus önmagában birtokolja az örök életet, sőt Ő maga az élet, az örök élet (vö. Jn 11,25-26; 14,6).
- Jézus az Isten kiválasztottja: Ő Isten Szentje. Ezzel a szerző Jézus Krisztus istenségét ragyogtatja fel (Jn 6,69).
- Péter példája azt mutatja, hogy a tanítvány maradjon hűséges Mesteréhez, aki az örök élet ígérelével, s így az örök élettel jutalmazza meg őt (Jn 6,68-69).
- Jézus ismeri az embert, tudja, hogy lesznek, akik elhagyják őt, illetve hogy tanítványai közül valaki elárulja őt (Jn 6,61.64).
- Az evangélista sejteti a Mester szomorúságát is, akinek mint ember, valószínűleg fáj, hogy egyesek elhagyják, megszólják őt (Jn 6,66-67), ugyanakkor vigasztalóan hat rá az első apostol lelkes és hűséges kijelentése (Jn 6,68-69).

1.5. KULCSSZAVAK RÖVID ELEMZÉSE

ῥήματα ζωῆς αἰωνίου(hrémátá dzóész ajóniú) (Jn 6,68): 'örök élet szavai'

Ez a kifejezés Jézus misztériumára mutat rá a János-evangéliumban:

- Jelzi az Atya és a Fiú egymással való szoros, bensőséges kapcsolatát: a Fiút, aki Isten szavait mondja, az Atya küldte (Jn 3,34); a szavakat a Mester nem magától mondja, hanem az Atyától kapja, s adja tovább a tanítványoknak (Jn 14,10; 17,8).
- Jézus szavai nem akármilyen szavak, hanem a Lelket, az életet, az örök életet közvetítő mondások (Jn 6,63.68).
- Illetve azt is jelöli, hogy milyen kapcsolat kell, hogy legyen Jézus Krisztus és a tanítványai között: aki az Istentől van, hallgat a Mester szavára (Jn 8,47), és e szavak a tanítványokban maradnak, lakoznak (Jn 15,7). Hasonlóan, mint Máriánál, aki a szívében megőrizte a pásztorok szavait a Kisdetről, illetve a fiatal Jézus mondását a jeruzsálemi templomban (Lk 2,19.51). Vagyis, aki hisz az Úr Jézus szavaiban, annak örök élete van (vö. Jn 3,36)!

ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ (*ho hágiosz tú Theú*): az Isten Szentje (Jn 6,69)

Ez a szókapcsolat ebben a formában az evangéliumokban Jézusra vonatkozik. Míg a szinoptikus evangélistáknál egy tisztátalan lélektől megszállt ember mondja ezt Jézusnak, amit a Mester elutasít (Mk 1,24; Lk 4,34), addig Jánosnál ezt Péter vallja meg az Úrról (Jn 6,69). Az apostol szavai Jézus iránti hitét, szeretetét fejezik ki, illetve azt a meggyőződését, hogy Jézus Isten kiválasztottja, akiben feltárul a Mindenható szentsége.

1.6. KONTEXTUÁLIS – KÁNONI PÁRHUZAMOK

Párhuzamok János evangéliumán belül

Jn 1,15 János tanúbizonyságot tett róla, amikor azt mondta: „Ez az, akiről hirdettem: Aki nyomomba lép, nagyobb nálam, mert előbb volt, mint én.”

Jn 1,33 Magam sem ismertem, de aki vízzel keresztelni küldött, azt mondta: „Akire látod, hogy leszáll a Lélek s rajta is marad, az majd Szentlélekkel fog keresztelni.”

Jn 1,51 Bizony, bizony, mondom nektek: Látni fogjátok, hogy megnyílik az ég, s az Isten angyalai föl s leszállnak az Emberfia fölé.

Jn 2,25 s nem szorult rá, hogy bárki is felvilágosítsa az emberről. Tudta, mi lakik az emberben.

Jn 3,11 Bizony, bizony, mondom neked: arról beszélünk, amit tudunk, s arról tanúskodunk, amit láttunk, mégsem fogadjátok el tanúságtételünket.

Jn 3,13 Senki sem ment föl a mennybe, csak aki alászállt a mennyből: az Emberfia (aki a mennyben van).

Jn 3,27 János így válaszolt: „Az ember semmit sem vallhat a magáénak, hacsak nem a mennyből kapta.”

Jn 3,34 Akit ugyanis az Isten küldött, az az Isten szavait közvetíti, mert hisz (Isten) nem méri szűken a Lelket, amikor adja.

Jn 5,24 Bizony, bizony, mondom nektek: Aki hallja szavamat és hisz annak, aki küldött, az örökké él, nem esik ítélet alá, hanem már át is ment a halálból az életre.

Jn 5,38 s szava nem marad meg bennetek, mert nem hisztek abban, aki küldött.

Jn 6,37.44 Minden, amit nekem ad az Atya, hozzám jön. S aki hozzám jön, nem taszítom el.” “Senki sem jöhet hozzám, ha az Atya, aki küldött, nem vonzza, s én feltámasztom az utolsó napon.”

Jn 8,43 Miért nem értitek a beszédemet? Azért, mert nem vagytok képesek meghallani a szavamat.

Jn 8,45 Mégis, bár az igazságot hirdetem, nekem nem hisztek.

Jn 10,26 Mégsem hisztek, mert nem vagytok juhaim közül valók.

Jn 12,32 Én meg, ha majd fölmagasztaltatom a földről, mindenkit magamhoz vonzok.

Jn 12,49-50 Mert nem magamtól beszéltem, hanem aki küldött, az Atya hagyta meg, mit mondjak és mit hirdessek. S tudom, hogy parancsa örök élet. Így amit hirdetek, úgy hirdetem, amint az Atya mondta.

Jn 13,11 Tudta, hogy ki árulja el, azért mondta: „Nem vagytok mindnyájan tiszták.

Jn 15,3 Ti már tiszták vagytok a tanítás által, amelyet hirdettem nektek.

Szinoptikus párhuzamok

Mt 8,20 Jézus így válaszolt: „A rókáknak van vackuk, az ég madarainak fészük, de az Emberfiának nincs hova fejét lehajtania.”

Mt 11,6 Boldog, aki nem botránkozik rajtam.

Mt 16,15 Jézus most hozzájuk fordult: „Hát ti mit mondtok, ki vagyok?”

Mt 16,16 Simon Péter válaszolt: „Te vagy Krisztus, az élő Isten Fia.”

Mk 1,24 Mi közünk egymáshoz, názáreti Jézus! A vesztünkre jöttél? Tudom, ki vagy: Az Isten Szentje.

Mk 8,29 Erre megkérdezte tőlük: „Hát ti mit mondotok, ki vagyok?” Péter válaszolt: „A Messiás vagy.”

Lk 6,17 Aztán lejött velük a hegyről és egy sík terepen megállt. Rengeteg tanítvány sereglett oda hozzá, s hatalmas tömeg gyűlt köré egész Júdeából, Jeruzsálemből, valamint a tíruszi és szidóni tenger mellékről

Lk 9,20 Most hozzájuk fordult: „Hát ti?” Péter válaszolt: „Az Isten Fölkentje vagy.”

Lk 9,62 Jézus így válaszolt: „Aki az eke szarvára teszi kezét és hátrafelé néz, nem alkalmas az Isten országára.”

Lk 22,28 Ti kitartottatok velem megpróbáltatásaimban.

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

MTörv 8,3 Megalázott és hagyta, hogy éhezzen, aztán mannával táplált, amelyet nem ismertél és atyáid sem ismertek, hogy megtudd: nemcsak kenyérral él az ember, sokkal inkább azzal él az ember, ami az Úr szájából jön.

ApCsel 1,9-11 Azután, hogy ezeket mondta, a szemük láttára fölemelkedett, és felhő takarta el szemük elől. Amint merőn nézték, hogyan emelkedik az égbe, egyszerre két férfi termett mellettük fehér ruhába öltözve. Ezt mondták nekik: „Galileai férfiak! Mit álltok itt égre emelt tekintettel? Ez a Jézus, aki tőletek az égbe vétetett, úgy jön el ismét, amint szemetek láttára a mennybe ment.

ApCsel 3,14 Megtagadtátok a szentet és igazat; arra kértétek, hogy a gyilkosnak kegyelmezzem

ApCsel 5,20 Menjetek, álljatok ki a templomban a nép elé, s hirdessétek ennek az életnek az igazságait!

ApCsel 7,38 Ő volt, aki a pusztai közösségből érintkezett az angyallal, aki a Sínai-hegyen szólt hozzá. Ő kapta meg az életet adó szavakat, hogy továbbadja nekünk.

1Kor 15,45 Ahogy az Írás mondja: „Ádám, az első ember élő lényé lett”, az utolsó Ádám pedig éltető lélekké.”

2Kor 3,6 Ő tett arra alkalmassá, hogy az Újszövetség szolgálói legyünk, nem a betűé, hanem a Léleké. Hiszen a betű öl, a Lélek pedig éltet.

Gal 6,8 Aki tehát test szerint vet, az a testből is arat majd romlást. Aki ellenben a Lélek szerint vet, a Lélekből arat örök életet.

2Tim 1,15 Tudod, hogy az ázsiaiak mind cserbenhagytak, köztük Figellusz és Hermogenész is.

1Pt 3,18 Mert Krisztus is meghalt egyszer a bűnökért, az Igaz a bűnösökért, hogy Istenhez vezessen minket. A test szerint ugyan megölték, de Lélek szerint életre kelt.

1Jn 2,20 Titeket azonban fölkent a Szent, és ezt mindannyian tudjátok.

1Jn 4,16 Megismertük és hittünk a szeretetben, amellyel Isten van irántunk. Az Isten szeretet, és aki kitart a szeretetben, az az Istenben marad, s az Isten is benne marad.

2. MEDITATIO – ELMÉLKEDÉS

2.1. PATRISZTIKUS NÉZŐPONT

Szent Ágoston: Krisztus Urunk megkérdezi tanítványaitól: „Talán ti is el akartok menni?” Jelezve azt, hogy nem neki szükséges, hogy vele legyenek, hanem nekik van órá szükségük. Ha nem vagy Istennel, Ó nem válik kisebbé, ha pedig vele vagy, akkor sem lesz nagyobb, hiszen Isten soha nem változik. Ez rád vonatkozik. Ha nem vagy vele, akkor kisebb leszel, ha azonban vele vagy, akkor benne naggyá leszel. Figyeld meg Simon Péter válaszát: „Uram, kihez mennénk?” Milyen nagy igazság rejtezik benne. Ki olyan igazságos és irgalmas, mint az Úr? Ki olyan hatalmas, mint az Úr? Ki van olyan közel az emberhez, mint az Úr? Ki üdvözíthet, ha nem az Úr? Majd folytatja: „Az örök élet igéi nálad vannak. Mi hittünk, és megismertük, hogy te vagy az Isten Szentje.” Hogyan is mondhatta volna, ha nem hitt volna Krisztus Urunkban? Megértette az Úr Jézus szavát, mert hitt. Hittünk és megismertünk. Azért hittünk, hogy megismerjük. Először hinned kell, különben nem tudod megismerni az Urat, sem szavát nem tudod megérteni.

2.2. TANÍTÓHIVATALI NÉZŐPONT

2.2.1. KATOLIKUS EGYHÁZ KATEKIZMUSA

796. Krisztus és az Egyház, a Fő és a test tagjainak egysége magában foglalja a kettő megkülönböztetését is egy személyes kapcsolatban. Ezt gyakran a vőlegény és menyasszony képével fejezik ki. A `Krisztus az Egyház vőlegénye' képet a próféták előkészítették és Keresztelő János meghirdette. Az Úr önmagát „a Vőlegénynek” nevezi. Az Apostol az Egyházat és minden hívőt, testének tagját, úgy mutatja be, mint menyasszonyt, akit ő Krisztussal, az Úrral „eljegyzett”, hogy egy Lélek legyen vele. Az Egyház a szeplőtelen Bárány szeplőtelen menyasszonya, akit „Krisztus szeretett”, akiért odaadta önmagát, hogy „megszentelje őt” (Ef 5,26), akit örök szövetséggel magához kapcsolt, és úgy gondoskodik róla állandóan, mint a saját testéről.

„A teljes Krisztus, Fő és Test, sokból egy. (...) Akár a Fő beszél, akár a tagok beszélnek, Krisztus szól: beszél a Fő nevében és beszél a test nevében. De mi mondatott? »Ketten egy testben lesznek. Nagy titok ez, én Krisztusra és az Egyházra vonatkoztatom« (Ef 5,31–32). És maga az Úr mondja az Evangéliumban: »Tehát már nem ketten vannak, hanem egy

test« (Mt 19,6). Mert, miként tudjátok, a két személy újra egy lesz a házastársi egyesülésben. (...) »Vőlegénynek« mondja magát a Fő, és »menyasszonynak« a test nevében.”

1064. A hitvallás végső „Amen”-ja megismétli és megerősíti annak első szavát: „Hiszek”. Hinni azt jelenti, hogy „Amen”-t mondunk Isten szavaira, ígéreteire, parancsolataira; teljesen rábízunk magunkat arra, aki a végtelen szeretet és a tökéletes hűség „Amen”-ja. A mindennapok keresztény élete tehát „Amen” lesz keresztiségi hitvallásunk „hiszek”-jére.

„Hitvallásod legyen számodra olyan, mint a tükör. Szemléld magadat benne, hogy lássad, valóban hiszed-e azt, amiről mondod, hogy hiszed. És örvendezz minden nap a hitedben.”

1612. Az Isten és az Ő népe, Izrael közötti házassági szövetség előkészítette azt az új és örök szövetséget, melyben Isten Fia – megtestesülésében és életének fölládozásában – valamiképpen az egész általa üdvözített emberi nemet magához kötötte, így készítve elő „a Bárány menyegzőjét”.

1613. Nyilvános élete kezdetén Jézus – Anyja kérésére – első csodáját egy menyegzős ünnepen cselekedte. Az Egyház nagy jelentőséget tulajdonít Jézus részvételének a kánai menyegzőn, mert bizonyítékot lát benne arra, hogy a házasság jó, és annak meghirdetését, hogy a házasság ezentúl Krisztus jelenlétének hatékony jele lesz.

1614. Jézus igehirdetésében félreérthetetlenül tanította a férfi és a nő egyesülésének eredeti értelmét, úgy, amint azt a Teremtő kezdettől akarta: a Mózes által adott engedmény az asszony elbocsátására vonatkozólag a szív keménységének tett engedmény volt; a férfi és a nő házassági egysége fölbonthatatlan – maga Isten kötötte össze: „Amit Isten egybekötött, ember szét ne válassa” (Mt 19,6).

1615. A házassági kötelék fölbonthatatlanságának egyértelmű hangsúlyozása zavart kelthetett és teljesíthetetlen követelménynek tűnhetett. Jézus azonban nem elviselhetetlen, nagyon nehéz, Mózes törvényénél is nehezebb terhet rakott a házastársak vállára. Ő, aki azért jött, hogy a teremtés bűn által megzavart eredeti rendjét helyreállítsa, kegyelmet is ad ahhoz, hogy a házasságot Isten országának új módján lehessen élni. Ha a házastársak Krisztust követik, megtagadják önmagukat és fölveszik keresztjüket, „föl tudják fogni” a házasság eredeti értelmét, és Krisztus segítségével meg is tudják élni. A keresztény házasság e kegyelme Krisztus keresztjének gyümölcse, mely az egész keresztény élet forrása.

1616. Pál apostol ezt teszi érthetővé, amikor azt mondja: „Férfiak, szeressétek feleségeteket, ahogy Krisztus is szerette az Egyházat, és fölládozta magát érte, hogy megszentelje” (Ef 5,25–26). És rögtön hozzáteszi: „Ezért az ember elhagyja atyját és anyját, feleségéhez ragaszkodik, és ketten egy testben lesznek. Nagy titok ez, én Krisztusra és az Egyházra vonatkoztatom.” (Ef 5,31–32)

1617. Az egész keresztény élet magán viseli Krisztus és az Egyház jegyesi szeretetének jegyét. Már a keresztiség, a belépés Isten népébe, menyegzői misztérium; mintegy menyegzői fürdő, mely megelőzi a menyegzői lakomát, az Eucharisziát. A keresztény házasság a maga részéről hatékony jellé válik, Krisztus és az Egyház szövetségének

szakramentumává. Mivel ennek kegyelmét jelzi és közvetíti, a keresztények közötti házasság az Újszövetség igazi szentsége.

2360. A szexualitás a férfi és a nő házastársi szeretetére van rendelve. A házasságban a házastársak testi meghittsége a lelki közösség jelévé és zálogává lesz. A megkereszteltek között a házasság kötelekeit szentség szenteli meg.

2362. „A bizalmas és tiszta házastársi egyesülés cselekményei tehát tiszteletreméltó erkölcsi értékek, és emberhez méltón gyakorolva azt a kölcsönös önátadást jelzik és mélyítik el, mely által örvendező és hálás lélekkel gazdagítják egymást”. A szexualitás öröm és gyönyörűség forrása:

„Maga a Teremtő (...) rendelkezett úgy, hogy e feladatért (ti. a nemzésért) testben és lélekben gyönyörűséget és boldogságot találjanak. A házastársak tehát ezt a gyönyörűséget keresve és élvezve semmi rosszat nem tesznek. Elfogadják, amit a Teremtő szánt nekik. Mindazonáltal a házastársaknak is tudniuk kell, hogy meg kell maradniuk az igaz mértéktartás keretei között.”

2363. A házastársak egyesülésével a házasság kettős célja valósul meg: a házastársak java és az élet továbbadása. A házasságnak ezt a két jelentését vagy értékét nem lehet egymástól elválasztani a házaspár lelkiéletének megkárosítása, a házasság javainak és a család jövőjének veszélyeztetése nélkül.

Így tehát a férfi és a nő házastársi szeretete a hűség és a termékenység kettős követelményének van alárendelve.

2364. A házaspár „az életnek és a szeretetnek bensőséges közösségét alkotja (...), melyet a Teremtő alapított és sajátos törvények szabályoznak”. „A házastársi szövetség, azaz a visszavonhatatlan személyes beleegyezés hozza létre.” A házastársak véglegesen és teljesen egymásnak adják magukat. Többé már nem ketten vannak, hanem egyetlen testet alkotnak. A házastársak által szabadon megkötött szövetség kötelezi őket a házasság egységének és fölbonthatatlanságának megőrzésére. „Amit Isten egybekötött, azt ember szét ne válassza” (Mk 10,9).

2365. A hűség az adott szó megtartásának állhatatosságát fejezi ki. Isten hűséges. A házasság szentsége a férfit és a nőt Krisztusnak Egyháza iránti hűségébe vezeti be. A házastársi tisztasággal a világ előtt tesznek tanúságot e misztériumról.

Aranyszájú Szent János tanácsolja a fiatal férjeknek, hogy így beszéljenek a feleségükhöz: „Téged öllelek és téged szeretlek, és a lelkemnél is többre tartalak. Mert a jelen élet semmi, ezért kérem és akarom és mindent megteszek azért, hogy mi, akik ezt az életet éljük, méltónak találtsunk arra, hogy a jövőben is nagy biztonsággal együtt lehessünk. (...) Szeretetedet mindennél többre tartom, és nincs keservesebb dolog számomra, mint tőled valaha is elválni.”

2.2.2. PÁPAI GONDOLATOK

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA REDEMPTOR HOMINIS KEZDETŰ ENCIKLIKÁJA

7. Azok az utak, melyeken a mai Egyházat a Zsinat elindította, s melyeket VI. Pál pápa első enciklikájában kijelölt, minden bizonnyal hosszasan követendőek lesznek számunkra is. Az

új korszakot megnyitva azonban joggal kérdezhetjük: Merre haladjunk? Mit kell tennünk, hogy az Egyháznak ebben az új Adventjében, amikor egy új évezred felé közeledünk, közelebb jussunk Ahhoz, akit a Szentírás így nevez: „Örök Atya”, „a jövő századok Atyja”? Elsősorban ezt kell az új pápának keresnie, miközben a hit engedelmisségével követi a parancsot, melyet az Úr Krisztus nem is egyszer adott Péternek: „Legeltesd bárányaimat!” – ami azt jelenti: légy pásztor a nyájamnak; és másutt: „Te pedig megtérve, erősítsd meg a testvéreidet!”.

Ezekre a kérdésekre, Testvéreim, Fiaim és Leányaim, egyetlen alapvető választ kell adnunk: egész lelkünkkel, értelmünkkel, akaratunkkal és szívünkkel Krisztus, a mi Megváltónk felé kell fordulnunk; Krisztus felé, aki az emberiség Megváltója. Rá akarunk tekinteni, mert csak Őbenne, az Isten Fiában van üdvösségünk, és Péterrel együtt mondjuk: „Uram, kihez menjünk? Az örök élet igéi nálad vannak!”

Az Egyház önismerete által, melyet a Zsinat annyira elmélyített, ezen az önismeret minden fokán, s minden cselekvési formában, melyekben az Egyház él, megnyilatkozik és magára eszmél, állandóan arra felé kell törekednünk, aki az „Egyház Feje” „aki által és akiért minden van”; feléje, aki „az út és az igazság” ugyanakkor a „föltámadás és az élet” is akit ha látunk, az Atyát látjuk akinek el kellett tőlünk mennie – tudniillik a kereszthalál és a mennybemenetel által –, hogy a Vigasztaló eljöjjön hozzánk, sőt most is szüntelenül jöjjön, mint az igazság Lelke Őbenne van „a bölcsesség és tudomány minden kincse”, és az ő teste az Egyház. Az Egyház „Krisztusban mintegy szentsége, azaz jele és eszköze az Istennel való bensőséges egyesülésnek és az egész emberi nem egységének”; és mindezeknek Ő a forrása! Ő maga! A Megváltó!

Az Egyház szünet nélkül hallgatja az Ő szavait, állandóan újra olvassa, áhítattal eleveníti föl életének legapróbb részleteit is. Ezeket a szavakat a nem keresztények is hallják. Krisztus élete sok olyan emberhez is szól, aki még nem tudja megismételni Péterrel: „Te vagy a Krisztus, az élő Isten Fia!”. Ő, az élő Isten Fia emberként is szól az emberekhez: beszél az élete, embersége, igazság iránti hűsége és mindeneket átölelő szeretete. Beszél kereszthalála, fájalmának és magányának mérhetetlen nagysága is. Az Egyház pedig állandóan megemlékezik kereszthaláláról és föltámadásáról, s éppen ez a megemlékezés jelenti az Egyház mindennapi életének lényegét. Mert Krisztusnak, Mesterének és Urának parancsa szerint az Egyház szüntelenül ünnepli az Eucharisziát, melyben fölfedezi „az élet és szentség forrását” a kegyelemnek és az Istennel való kiengesztelésnek hatásos jelét, az örök élet zálogát. Az Egyház elevenen őrzi az Eucharisztia misztériumát, és örömmel merít belőle, sőt állandóan keresi a lehetőségeket, hogyan tudná Mesterének és Urának misztériumát közelebb vinni az emberekhez: a népekhez, nemzetekhez, a következő nemzedékhez, minden egyes emberhez személy szerint, s az Apostol példája szerint ismételteti: „Elhatároztam, hogy nem akarok másról tudni köztetek, csak Jézus Krisztusról, a Megfeszítettéről”. Az Egyház a megváltás misztériumának körében él, mert életének és tevékenységének ez alapvető princípiuma.

18. Korunk emberének ez a szükségszerűen rövidre fogott szemügyrevétele is arra késztet, hogy szívünk és lelkünk még jobban az Úr Jézus Krisztus és a Megváltás misztériuma felé forduljon, mely az igazság és a szeretet különleges erejével zárja magába az ember problémáját. Ha Krisztus megtestesülésével valamiképpen minden emberrel egyesült, akkor az Egyháznak, ennek a misztériumnak bőségét és egyetemes irányultságait

szemlélve még inkább a saját természete szerint és küldetésének kell élnie. Nem véletlen, hogy Szent Pál úgy beszél az Egyházzal, mint Krisztus testéről. Ha Krisztus titokzatos teste az Isten népe, amint ezt a II. Vatikáni Zsinat a Szentírásra és a szentatyák hagyományára támaszkodva tanítja, akkor nyilvánvaló, hogy e nép minden egyes embere azzal az éltető lélekkel van áthatva, aki Krisztustól származik. Ebből következik, hogy amikor az ember valódi nehézségeit, reményét és fájdalmát, sikereit és bukásait vizsgálja, az Egyház mint test, szervezet, közösség isteni ösztönzésre cselekszik, és annak a Léleknek világosságával és erejével él, mely a megfeszített és föltámadt Krisztusból árad: s éppen ezért él mint Egyház. Az Egyháznak ugyanis nincs más élete, csak az, amelyet Jegyese és Úra ajándékoz neki. Ezért mivel Krisztus a megváltás misztériumában vonta magához az Egyházat, maga az Egyház is nagyon szoros kapcsolatba került minden emberrel.

Krisztusnak az emberekkel való kapcsolata maga is misztérium, amelyből az „új ember” születik, aki arra van hivatva, hogy része legyen Isten életében, és azért teremti Isten újjá Krisztusban, hogy elnyerje az igazság és a kegyelem teljességét. Krisztus kapcsolata az emberrel élet és az élet forrása, amint világosan mondja ezt Szent János evangéliumának előszavában: „Az Ige megadta nekik a hatalmat, hogy Isten fiaivá legyenek”. Ez az erő, amely belülről átformálja az embert, egy új életnek lesza forrása, mely élet nem öregszik és nem fogy el, hanem megmarad az örök életre. Az ember hivatásának végső beteljesedése ez az élet, amelyet az Atya ígért meg és kínál föl Krisztusban minden embernek; abban a Krisztusban, aki örök és egyszülött Fiú, de „amikor érkezett az idő teljessége”, Szűz Máriától emberként megszületett. Ez az élet annak a „sorsnak” beteljesedése, amelyet Isten öröktől fogva készített az embernek. Ez a sors isteni utat jelent, mely áthalad minden titkon, minden ismeretlen dolgon, az ember evilági sorsának minden buktatóján és zsákutcáján. Mert ha mindezek a végzet következettségével a mulandó életet a halálban a végéhez viszik, ahol a testi élet kialszik, Krisztus megjelenik előttünk és így szól: „Én vagyok a föltámadás és az élet, aki bennem hisz, nem hal meg mindörökre”. A keresztre feszített Krisztusban, akit eltemettek, de föltámadt a sírból, „fölragyogott nekünk a feltámadás boldog reménye és az eljövendő halhatatlan élet ígérete”; de mindazt a test halála után kapja meg az ember, így részesedve abból a sorsból, melynek az egész anyagvilág alá van vetve. Nekünk magunknak is eltökélt szándékunk, hogy napról napra kutassuk annak az igazságnak mélységeit, melyet az ember Megváltója így mond: „A lélek az, ami él, a test nem használ semmit”. E szavak azonban, ámbár azonnal nem látszik, az ember nagyon komoly állítását hordozzák: állítják atestet, amelyet a Lélek él.

Az Egyház ezt valóságként tapasztalja meg saját életében, és ebből az igazságból él az ember felé fordulva. Ezért élhet úgy, hogy nem szorítja korlátok közé egy emberi élet rövid ideje, ugyanakkor gondos szeretettel foglalkozzék minden olyan dologgal, melyek e földi életben fontosak az emberi lélek számára; annak az emberi léleknek, amelyet örök nyugtalanság sürget Szent Ágoston e szavai szerint: „Uram, magadnak teremtetél minket és nyugtalan a szívünk, amíg el nem nyugszik Benned”. Ebben a termékeny nyugtalanságban válik tapinthatóvá és benne lüktet az, ami leginkább emberi az emberben: az igazság keresése, a jóság kielégíthetetlen szomjúsága, a szabadságvágy, a szép kívánása és a lelkiismeret szava. Az Egyház szinte Krisztus szemével vizsgálja az embert, és egyre inkább tudatára ébred, hogy őre annak a kincstárnak, amelyet nem

szabad szétszórni, hanem állandóan gyarapítani kell. Hiszen az Úr Jézus Krisztus megmondta: „Aki nem gyűjt velem, az szétszór”. Az emberiségnek ez a nagy kincstára azzal a misztériummal is ékes, melynek révén Isten fiai lehetünk, és elnyerhetjük a „fogadott fiúság” ajándékát Isten egyszülött Fiában, akiben így szólíthatjuk az Istent: Abba! Atya! E kincstár egyúttal hatalmas erőforrás is, mely előbb belülről fogja egységbe az Egyházat, majd lehetőséget ad neki a külső cselekvésre. Ez az erő köti az Egyházat Krisztus Lelkéhez, ahhoz a Szentlélekhez, akit a Megváltó ígért meg, akit állandóan küld, s aki ugyanúgy, mint Pünkösöd napján, állandóan eljön. Így mutatkozik meg az emberekben a Lélek ereje a Lélek ajándékai és gyümölcsei. S úgy látszik, korunk Egyháza napról napra hevesebb vágyakozással és szent türelmetlenséggel hívja a Lelket: „Jöjj SzentlélekIsten! Jöjj el, jöjj el! Mosd meg, ami szennyezett! Asszuságra hints vizet! Orvosold a sebhelyet! Simogasd a darabost! Fölmelenged a fagyost! Útra vidd, ki tévelyeg!”

Ez a Lélekhez intézett könyörgés, mellyel a Szentlelket kérjük, cáfolat minden olyan elméletre, mely korunkban csak az anyaghoz vezet vissza mindent. Éppen e materializmusokból származik az emberszívek vágyainak kielégítetlensége. Ezt az imádságot sokfelé hallani, és úgy látszik, sokféle gyümölcsöt terem. Lehet azt állítani, hogy ez nemcsak az Egyház imádsága? Lehet, mert a lélekhez tartozó dolgok utáni nagy vágyat sokan kifejezik, akik az Egyház látható határain kívül élnek. De nem azt az igazságot bizonyítja ez, melyet a Lumen gentium konstitúcióban a Zsinat olyan részletesen elemzett, amikor azt tanítja, hogy „az Egyház pedig Krisztusban mintegy szakramentuma, vagyis jele és eszköze az Istennel való bensőséges egyesülésnek és az egész emberiség egységének”? Ez a Lélek által a Lélekhez intézett imádság arra is képessé tesz, hogy szüntelenül mélyebbre hatoljunk a Megváltás misztériumába, mely által az a Krisztus, aki egy az Atyával, és minden emberrel közösséget vállalt, szünet nélkül adja nekünk a Szentlelket, aki megismerteti velünk a Fiú gondolatait, és elvezet minket az Atyához. Ezért az Egyháznak ebben a korszakban – amely szomjazik a Lélekre, hiszen igazságra, békére, szeretetre, jóságra, erősségre, kötelességtudatra, emberi méltóságra vágyik – e misztérium köré kell fonódnia, hogy belőle nyerje a feladata teljesítéséhez szükséges erőt és világosságot. Ha ugyanis, mint fentebb mondtuk, az ember az Egyház mindennapi életének az útja, akkor az Egyház nem feledkezhet meg soha arról az istengyermeki méltóságról, amelyet Krisztusban kap meg az ember, sem a Szentlélek kegyelméről, sem pedig arról a rendeltetésről, amely az embert a kegyelemre és a dicsőségre szánja. Ezeket mind megfontolva és napról napra tudatosabb hittel és szeretettel vállalva, az Egyház egyre alkalmasabbá válik az ember szolgálatára, amelyre az Úr Krisztus szánta, amikor ezt mondta: „Az Emberfia nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem, hogy Ő szolgáljon”. Az Egyház ezt a feladatát azzal teljesíti, hogy az Úrral együtt végzi Mesterének és Megváltójának „háromszoros szolgálatát”. E tanítás, amely szentírási alapokra támaszkodik, és a II. Vatikáni Zsinaton teljes fénybe került, nagy hasznára van az Egyház életének. Mikor ugyanis fölfogjuk, hogy Krisztus hármasság – papi, prófétai és királyi – szolgálatának vagyunk részesei, jobban megértünk minden mást is, amivel az Egyháznak mint társaságnak és Isten népe közösségének itt a földön szolgálnia kell; de az is világosabbá válik, hogyan kell mindegyikünknek egyenként is részt vennie ebben a szolgálatban és küldetésben.

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA ECCLESIA DE EUCHARISTIA KEZDETŰ ENCIKLIKÁJA

59. „Ave, verum corpus natum de Maria Virgine!” Üdvözlégy szent test, ki Szűztől született! Néhány évvel ezelőtt ünnepeltem pappá szentelésem ötvenedik évfordulóját. Kegyelemként élem meg, hogy ezt az Eucharisziáról szóló enciklikámat azon a Nagycsütörtökön ajánlhatom fel, amely péteri szolgálatom 25. évébe esik. Hálátelt szívvel teszem ezt. Több mint fél évszázada, 1946. november 2-a óta, amikor első szentmisémet bemutattam Krakkóban a Wawel székesegyház Szent Lénárd-altemplomában, minden áldott nap szemlélem az ostyát és a kelyhet, melyekben az idő és a tér mintegy „koncentrálódik”, és a Golgota drámája újra meg újra megelevenedik, föltárván a maga titokzatos „egyidejűségét”. A hitem minden áldott nap fölismerhette a konszekrált kenyérben és borban az isteni Útitársat, aki csatlakozott a két emmauszi tanítványhoz, hogy megnyissa szemüket a világosságnak, szívüket pedig a reménynek (vö. Lk 24,13-35).

Engedjétek meg, drága testvéreim, hogy mély megindultsággal letegyem hitetek megerősítésére és társaként hitvallásomat a Legszentebb Eucharisziáról. „Ave, verum corpus natum de Maria Virgine, vere passum, immolatum, in cruce pro homine!” Ez az Egyház kincse, a világ szíve, a jövő záloga, melyre minden ember – tudattalanul is – vágyakozik. Kétségtelenül nagy, bennünket felülmúló misztérium, s kemény próbára teszi elménknek a látható valóságon túllépő képességét. Érzékeink itt megtorpannak – „szem, ízlés, tapintás megcsalódhat itt”, mondja az Adoro te devote himnusz –, de a Krisztus szavára támaszkodó és az apostoloktól ránk hagyományozott hit egyedül elég. Engedjétek meg, hogy miként Péter János evangéliumában az eucharisztikus beszéd végén, megismételjem Krisztus előtt az egész Egyház és mindannyiatok nevében: „Uram, kihez menjünk? Az örök élet igéi nálad vannak.” (Jn 6,68)

XVI. BENEDEK PÁPA VERBUM DOMINI KEZDETŰ ENCIKLIKÁJA

2. Mindenekelőtt szeretném fölidézni az Úr Jézussal a Szinódus napjaiban történt új találkozás szépségét és vonzó erejét. Ezért az Atyákat idézve minden hívőhöz Szent János apostol első levelének szavaival fordulok: „Az örök életet hirdetjük nektek, amely az Atyánál volt, és megjelent nekünk. Amit láttunk és hallottunk, azt nektek is hirdetjük, hogy ti is közösségben legyetek velünk. Mi ugyanis az Atyával és az ő Fiával, Jézus Krisztussal vagyunk közösségben” (1Jn 1,2-3). Az Apostol az Élet Igéjének hallásáról, látásáról, tapintásáról és szemléléséről beszél (vö. 1Jn 1,1), mert maga az élet jelent meg Krisztusban. Nekünk pedig, akik az Istennel és egymással való közösségre kaptunk meghívást, ezen ajándék hirdetőinek kell lennünk. Ebből a kérügmatikus szempontból a Szinódusi Gyűlés tanúságot tett az Egyház és a világ előtt, hogy milyen szép az Isten szavával való találkozás az egyházi közösségben. Ezért minden hívőt buzdítok, hogy fedezze föl újra a személyes és közösségi találkozást Krisztussal, az Élet Igéjével, aki látható lett, s legyenek az ő hirdetői, hogy az isteni élet ajándéka, a közösség egyre inkább terjedjen az egész világon. Részesedni ugyanis Isten életében, a Szeretet háromságában a teljes öröm (vö. 1Jn 1,1). És az Egyház ajándéka és mellőzhetetlen feladata annak az örömnak a közlése, mely az Isten közöttünk jelenlévő Szavával, a Krisztus személyével való találkozásból fakad. A mai világban, mely gyakran fölöslegesnek vagy idegennek érzi Istent, mi valljuk, mint Péter, hogy az „örök élet Igéi” csak nála vannak (vö. Jn 6,68). Nincs annál fontosabb, hogy a mai ember előtt

újra megnyissuk az Istenhez vezető utat, ahhoz az Istenhez, aki szól hozzánk, és közli velünk a szeretetét, azért, hogy bőséges életünk legyen (vö. Jn 10,10).

123. Minél inkább az isteni Szó rendelkezésére bocsátjuk magunkat, annál inkább megállapíthatjuk, hogy Püünkösöd misztériuma ma is jelen van Isten Egyházában. Az Úr Lelke folytatja ajándékainak kiárasztását az Egyházban, hogy eljuthassunk a teljes igazságra, feltáruljon előttünk a Szentírás teljes értelme, és az üdvösség Szavának hihető hirdetői legyünk a világban.

Így visszaérkeztünk Szent János első leveléhez. Isten Szavában mi is hallottuk, láttuk és tapintottuk az élet Igéjét. Kegyelemből meghallottuk a hírt, hogy az örök élet megjelent, hogy megismerjük: közösségben vagyunk egymással, mindazokkal, akik előttünk jártak a hit jelével, s mindazokkal akik szerte a világban hallgatják a Szót, ünnepük az Eucharisziát és életükkel tanúskodnak a szeretetről. Ennek a hírnak a közlése - emlékeztet János apostol - azért történt, „hogy a mi örömünk teljes legyen” (1Jn 1,4).

A Szinódusi Gyűlés lehetővé tette megtapasztalnunk, miről is szól a jánosi üzenet: a Szó hirdetése közösséget teremt és örömet ébreszt. Olyan mély örök ez, amely a szentháromságos élet mélyéből fakad, és a Fiúban közli magát velünk. Az öröm kimondhatatlan ajándékaról van szó, amelyet a világ nem tud adni. Ünnepeket lehet szervezni, örömet nem. A Szentírás szerint az öröm a Szentlélek gyümölcse (vö. Gal 5,22), aki lehetővé teszi, hogy belépjünk a Szóba, és megteszi, hogy az isteni Szó beköltözzék hozzánk és gyümölcsöt teremjen az örök életre. Amikor a Szentlélek erejében hirdetjük Isten Szavát, közölni szeretnénk az igazi öröm forrását is, nem egy felszínes, múlandó örömet, hanem azét az örömet, amely annak tudatából fakad, hogy csak az Úr Jézusnál vannak az örök élet igéi (vö. Jn 6,68).

2.3. LITURGIKUS NÉZŐPONT

2.3.1. AZ EVANGÉLIUMI SZAKASZ KAPCSOLÓDÁSI PONTJAI A SZENTMISE SZERTARTÁSÁNAK EGYÉB SZÖVEGEIVEL

Az Úrba vetett bizalom szólal meg a *kezdőénekekben* (Zsolt 85,1-3): „Szabadítsd meg, Istenem, szolgádat, aki benned bíz.” Illetve a *válaszos zsoltárban* (Zsolt 33,2-3.16-23): „Közel van az Úr azokhoz, akik töredelmes szívűek, és szabadulást hoz a megtört lelkeknek.” Ez a bizalom mutatkozik meg Józsué és a zsidó nép Isten melletti hitvallásában az *első olvasmányban* (Józs 24,1-2a.15-18b): „Mi, én és házam népe az Úrnak szolgálunk. (...) Mi is az Úrnak akarunk hát szolgálni, ő a mi Istenünk.” Továbbá az Egyháznak a Jézus Krisztushoz fűződő engedelmisségében, amiről a szentlecke (Ef 5,21-32) ír: „(...) az Egyház alá van vetve Krisztusnak”.

Az Úr iránti hűséges bizalom és engedelmisség fogalmazódik meg Péter apostol őszinte, személyes hitvallásában is az *alleluja versben* (Jn 6,63c. 68c) és az *evangéliumi szakaszban* (Jn 6,60-69): „Uram, kihez menjünk? Az örök élet igéi nálad vannak. Mi hittünk, és tudjuk, hogy te vagy az Isten Szentje.”

Végül pedig az Isten és a krisztusi tanítás iránti hűségünkért fohászkodik az *első könyörgés* és az *egyetemes könyörgések bevezető és befejező imádsága*: „Add népednek, hogy szeressük, amit parancsolsz, vágyakozzunk arra, amit ígérsz, és e világ

változandóságai közepette szívből ragaszkodjunk hozzád, akiben megtaláljuk igazi örömünket.”, „Kérjük, testvéreim, a mindenható Istent, hogy mindig állhatatosan ragaszkodjunk a krisztusi tanításhoz! (...) Mennyei Atyánk! Az örök élet ígét szent Fiad által adtad nekünk. Kérünk, hogy az ő tanításában állhatatosan megmaradva eljussunk örök hajlékomba!”

2.3.2. LITURGIKUS ÉNEKEK

ÉNEKLŐ EGYHÁZ

Munkálkodásod gyümölcsével (597)

http://nepenektar.hu/idoszak/evkozi_ido/liturgia/221/comm/1969/munkalkodasod-gyumolcsevel-de-fructu-operum

Jó dolog az Urat dicsérni (621)

http://nepenektar.hu/idoszak/evkozi_ido/liturgia/221/gr/838/jo-dolog-az-urat-dicserni-bonum-est-confiteri-1

GITÁROS ÉNEKEK

Az vagyok, kinek Te hívsz

<https://www.youtube.com/watch?v=u74tRNOtE9U>

Marco Frisina: Signore da chi andremo

<https://www.youtube.com/watch?v=Yn7YnwFaeMk>

Olyan örömet, mint a forrás

https://www.youtube.com/watch?v=ZpNqo_DvkKc

2.4. PEDAGÓGIAI NÉZŐPONT

2.4.1. EVANGÉLIUM TÉMÁJÁT FELDOLGOZÓ IRODALMI MŰVEK

Füle Lajos: Menedékem

Múló időm, Uram Teremtőm,
csak forgács az időtelenből,
a véges út, a földi pálya
a teremtés hasadt szilánkjá.

Hogy is lehet, hogy e szilánkot
jelenléteddel így megáldod?
S a halandó emberi lelket
hatalmaddal újjáteremted?

Köszönöm, hogy hinni, remélni
én is ide jöhettem: élni!
S földi időm, ha itt letelne,
kaput nyitsz az időtelenbe,

mert a múlás csalóka látszat,
mert hatalma nincs a halálnak
azon, akit Krisztusa éltet!
Menedékem: az örök élet!

Lévay József: Gondviselő jó Atyám vagy

Gondviselő jó Atyám vagy
Ó, én édes Istenem!
Látom én, hogy minden elhagy
E világon csak Te nem,
Hozzád vágyom, benned élek,
Üdvöt mástól nem remélek.

Mint az alélt bús virágra
Megújító harmatot;
Vérző szívem fájdalomra
Csak te hintesz balzsamot,
Könnyű sorsom terhe rajtam,
Ha imára nyílik ajkam.

Rám-rám derült ismeretlen
Utamon egy kis öröm:
Azt is a te véghetetlen
Jóságodnak köszönöm,
Hálakönnyem tündöklése
A te neved hirdetése.

Gyenge vagyok, lankadoznak
Buzgóságom szárnyai,
Bármily híven vágyakoznak

Színed elé szállani,
Ó, adj erőt, hogy míg élek,
egyedül csak néked éljek!

Ó, add, hogyha majd bevégzem
E múlandó életet,
Lelkem tisztán és egészen
Egyesüljön Teveled:
El ne vonjon semmi többé,
Tied legyek mindörökké!

Bruno Ferrero: Mikor találkozhatunk Istennel?

Egy napon az orosz Szent Dimitrij nagyon sietett, mert találkozója volt Istennel. A hosszú úton összetalálkozott egy szegény kocsissal, aki hasztalan fáradozott, hogy visszahúzza az útra a kocsiját, ami félig beborult az út mellett futó hegyi patakocskába.

Szegény ember, egyedül biztos, hogy nem boldogul. Dimitrij nem tudta, mit tegyen: megálljon, hogy segítsen a bajba jutott kocsison, vagy tegyen úgy, mintha észre sem vette volna és siessen tovább az egyszeri és elmulaszthatatlan találkozóra. A szíve hozta meg a döntést. Dimitrij beállt a kocsis mellé, ő is nekivetette vállát a kocsinak, ami keresztbe állt az árokban, és egyesítette erőit az emberével, aki csak a szemével intett neki köszönetet. Lihegve, izzadva, kettejüknek sikerült a kocsikerekeit visszahúzni az útra.

Dimitrij meg sem hallotta a kocsis hálálkodását. Mihelyt a kocsi az úton volt, futva indult neki újra az útnak az Istennel való találkozóra. De amikor fáradtan és kifulladásra megérkezett a megbeszélthelyre, Isten nem volt ott.

Bizonyára belefáradt a várakozásba és elment. A csalódástól összetört szívvel Dimitrij sírva roskadt le az út szélén. Kicsit később arra jött a kocsis, aki, ilyen eseten látva őt, megállt, leült mellé a fűbe, megértő pillantást vetett rá, elővett a tarisznyájából egy cipőt, kettétörte és a felét odaadta neki, ezt mormolva: - Dimitrij...

Forrongó lelkével Dimitrij megértette. A boldogságtól sírva ölelte meg az embert: - Istenem, te vagy az! Eljöttél, hogy találkozz velem...

Szent Dimitrij arra áldozza az idejét, hogy segítsen egy bajba jutottnak és felfedezi, hogy ez a legjobb módja annak, hogy Istennek ajándékozza az idejét. Minden alkalom Istennel való találkozás, amikor odaajándékozunk valamit a magunkéból (akár egy kis figyelmet vagy udvariasságot is) a testvéreinknek, akikkel nap mint nap találkozunk.

2.5. KÉRDÉSEK AZ EVANGÉLIUMHOZ

- Mit gondolok Jézus szavairól? Hogyan hallgatom a Mester tanítását?
- Hogyan olvasom a Szentírást?

3. ORATIO – IMÁDSÁG

A szentmise első könyörgése

Istenünk, a te kegyelmed ajándéka, hogy híveid egy akarattal követnek téged. Add népednek, hogy szeressük, amit parancsolsz, vágyakozzunk arra, amit ígérsz, és e világ változandóságai közepette szívből ragaszkodjunk hozzád, akiben megtaláljuk igazi örömünket. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké. Ámen.

Imádság

Mennyei Atyám, Jézus nevében kérek, küldd el Szentlelkedet, hogy Fiadnak szavát hittel, hűséggel tudjam fogadni, megélni, és így eljussak magam is minden emberrel együtt a mennyország örömébe. Ámen.

4. CONTEMPLATIO – SZEMLÉLŐDÉS

Mi hittünk, és tudjuk, hogy te vagy az Isten Szentje (Jn 6,60-69)

(Forrás: Shutterstock)

5. CONDIVISIO – MEGOSZTÁS

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

- Az Úrnál találok meg egyedül az örök élet „kulcsát”, vagyis az örök élet szavait, amelyekben ha hiszek, és amelyek szerint, ha élek, eljutok a mennyországba.
- Krisztus Urunknál vannak az örök élet igéi.

6. ACTIO – TETTEKRE VÁLTÁS

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

- Higgyem és ismerjem meg az Úr szavát!
- Maradjak hűséges az Úrhoz, ne másnál, ne másban keressem az igazságot, a boldogságot! Ha megszólhatnak, ha elhagynak, szomorúságomban menjek oda Jézushoz, aki meg fogja érteni bánatomat s meg fog vigasztalni.

IMPRESSZUM

A *Lectio divina segédanyagok*, amiknek felépítése a *lectio divina* módszer felosztását követi, segítik az evangéliumi szakasz imádságos elmélyítését.

Lectio divina segédanyag, Évközi 21. vasárnap („B” év)
Borítófóto © Shutterstock

A Biblia szövegének fordításait a következő forrásokból vettük át:

- liturgikus szöveg: igenaptar.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 18.)
- a görög szöveget az SBLGNT (utolsó letöltés 2020. május 11.)
- latin fordítás: Vatikán online archívuma (utolsó letöltés 2020. május 14.)
- további magyar fordítások: szentiras.hu (utolsó letöltés 2020. május 12.)

Szent Ágoston gondolatait a Biblia dei Padri olasz nyelvű kiadvány alapján Rácz Dávid fordította

Katolikus Egyház Katekizmusa: archiv.katolikus.hu/kek (utolsó letöltés 2020. május 15.)

Pápai gondolatok: regi.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 14.)

Füle Lajos: Menedékem – <https://keresztynversek.wordpress.com/tag/orok-elet/>

Lévay József: Gondviselő jó Atyám vagy: <https://keresztynversek.wordpress.com/tag/orok-elet/>

Bruno Ferrero: Istenről szóló történetek, Don Bosco Kiadó, Budapest, 2007. 76-77.o.

A *Lectio divina segédanyag* összeállításában a *lectio divina* munkacsoport működött közre, melynek vezetője Nyúl Viktor, egykori és jelenlegi tagjai pedig: Asztalos Gábor Tamás, Asztalos Livia, Csonka Laura, Endrédi Melinda, Geiszelhardt Sára, Görföl Tibor, Grász-Szily Boglárka, Haász Rebeka Anna, Fazekas Zsófia, Hegyi László, Járai Ferenc, Máté Mária Magdolna Teréz nővér, Mohay Réka, Molnár Dzszenifer, Nyúlné Révfalli Ildikó, Rácz Dávid, Rácz Édua Anna, Roszkopf Rita, Sárszegi Judit, Szabóné Nagy Katalin, Vermes Nikolett, Zimonyi Géza.

Ezen kiadvány tartalma szerzői jogi védelem alatt áll. A szerzői jogok tulajdonosai a fentebb említett esetekben az ott megjelölt jogtulajdonosok, külön meg nem jelölt esetekben a Pécsi Egyházmegye. Hitbuzgalmi és lelkipásztori célra a kiadvány anyaga szabadon felhasználható.

Kiadja a Pécsi Egyházmegye, 2021

7621 Pécs, Dóm tér 2.

E-levélcím: lectio.divina@pecs.egyhazmegye.hu

Honlap: lectiodivina.hu